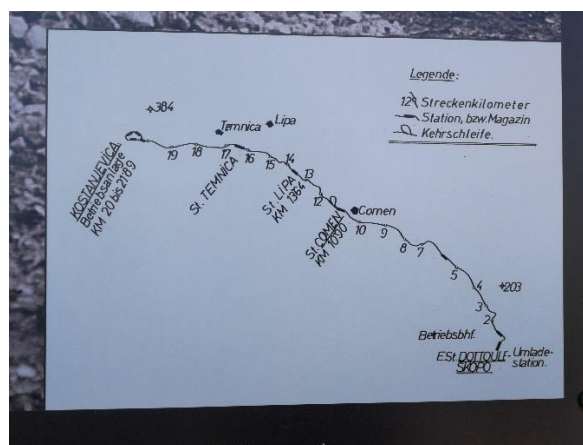

MAKETA VOJAŠKE KAPELE FELDSPITALA 808 IZ KOSOVELJ POSTAJA DEL DRŽAVNE MUZEJSKE ZBIRKE

Minilo je sto let odkar so na naših tleh v dokaj neprijaznih razmerah v avstrijski armadi preživljali vojne dni pripadniki narodov iz sedanjih držav Srednje Evrope. Vas Kosovelje je bila spraznjena in spremenjena v sanitetni center zaledja fronte v 1. svetovni vojni. Na severu vasi je tekla železnica iz Dutovelj do Kostanjevice, na južni strani pa je stala velika poljska bolnišnica pete avstrijske armade "Feldspital 808". Opremljena je bila z dvesto bolniškimi posteljami. Sredi te bolnišnice je vojska postavila kapelo, pravi arhitekturni biser. Kamniti del kapele, ki še vedno stoji je bil pred desetletjem proglašen za kulturno dediščino lokalnega pomena. Kapelo je zasnoval arhitekt Imre Novak, bolnišnico je pa vodil zdravnik Edward Wagner.

Ob stoletnici zaključka prve vojne so domačini sprejeli sklep, da se ta kapela ponovno prikaže v svoji prvotni obliki. Potrebni je bilo kar nekaj prizadevanj, da se je volja vaščanov začela počasi uresničevati. Na srečo imamo v vasi tudi odličnega arhitekta Tomaža Bekš, ki je temeljito preštudiral arhitekturo manjkajočega lesenega dela. To je lahko napravil na podlagi fotografij, ki jih je prav v tistem času na boljšem sejmu v Avstriji odkril g. Marko Mohorčič iz Sežane. Te fotografije so bile napravljene prav na dan posvetitve kapele.

Da gre res za izjemno memorialno dediščino je spoznal direktor Parka vojaške zgodovine iz Pivke g. Janko Boštjančič in pri odličnem mojstru g. Franciju Pogačarju iz Ljubljane naročil maketo te kapele. To je mojster, ki je že izdelal maketo ruske kapelice in maketo cerkvice Svetega Duha v Javorci pri Zatoľminu. Sedaj je maketa že izdelana. V kratkem bo tudi predstavljena širši javnosti.

Na slovesnost, na katero bodo poleg naših državnih resorjev za vojaško dediščino prišli tudi predstavniki ambasad držav Srednje Evrope. Naš župan gospod Andrej Sila si želi, da bi bil projekt čimprej realiziran v celoti, saj bo ta kulturni objekt predstavljal simbol za družbeno, kulturno, izobraževalno, turistično in poslovno povezovanje našega prostora z institucijami iz držav Srednje Evrope. Memorialna dediščina ima v sebi izjemno moč povezovanja ljudi. Gre za to, da memorialno dediščino našega območja namenimo dobrobitim sedanjega življa.

Članek pripravil Dušan Luin iz Kosovelj.

11. 5. 2023